

Fylkesmannen i Oslo og Viken

BARNEHAGE- OG UTDANNINGSAVDELINGEN

VEILEDNING

ORIENTERING OM RETTEN TIL Å KLAGE PÅ KARAKTERER Grunnskole

Februar 2019

Dette er en orientering om de reglene som gjelder for å klage på karakterer. Orienteringen er skrevet for deg som er elev i grunnskolen og foreldrene dine. Hvis det er noe dere ikke forstår, bør dere spørre lærer eller rektor.

Regler om klager på karakter finnes i forskrift til opplæringsloven kapittel 5.

Hva kan du klage på?

Du kan klage på alle karakterer som skal føres på vitnemålet. Det vil si at du kan klage både på standpunktkarakterer og eksamenskarakterer.

Klageretten gjelder også hvis du ikke får standpunktkarakter. Du og foreldrene dine skal ha fått skriftlig varsel før skolen bestemmer at du ikke får standpunktkarakter.

Du kan ikke klage på underveisvurderingen. Underveisvurdering er et redskap for deg og lærer i læreprosessen. Dersom du eller foreldrene dine mener at skolen ikke har gitt deg underveisvurdering som følger av regelverket, kan dere ta dette opp med skolen.

Hvem kan klage på karakter?

Du som er elev, eller den du gir skriftlig fullmakt, har rett til å klage på karakter. Er du under 15 år, må foreldrene dine samtykke i klagen. Foreldre til elever som er under 18 år har klagerett. Det betyr at de har rett til å klage selv om du som elev ikke er enig i det.

Hvordan klager du?

Klagen må være skriftlig, og den som klager må underskrive klagen. Det må stå i klagen hva du vil klage på.

Hvis du klager på karakter etter skriftlig eksamen trenger du ikke å begrunne klagen. Hvis du klager på standpunktkarakter, på karakter i orden og oppførsel eller muntlig avgangsprøve, bør du begrunne klagen.

Klagen sendes til rektor. Rektor sender klagen din og uttalelser fra skolen til Fylkesmannen, som er klageinstans. Du skal ikke sende klagen din direkte til Fylkesmannen, det vil forsinke klagebehandlingen.

Når er klagefristen?

Klagefristen er 10 dager. Fristen regnes fra det tidspunkt «de som har klagerett» (se *Hvem kan klage på karakter*) er gjort kjent med karakteren, eller burde gjort seg kjent med den. Hvis du ber om begrunnelse for karakteren blir klagefristen avbrutt, og nye 10 dagers frist gjelder fra det tidspunkt du har fått begrunnelsen.

Hva skjer hvis jeg klager på standpunktkarakterer?

Hvis du klager på en eller flere standpunktkarakterer må faglærer skrive en begrunnelse for karakteren din, og rektor må skrive en uttalelse om hvordan skolen har behandlet saken. Saken sendes deretter til Fylkesmannen og du får en kopi. Klagen din og opplysninger fra skolen vil til sammen danne grunnlaget for Fylkesmannens behandling av saken.

Det er viktig å vite at Fylkesmannen bare skal ta stilling til om de reglene som gjelder for karaktersetting er fulgt. Fylkesmannen skal ikke overprøve lærerens faglige skjønn. Det betyr at Fylkesmannen ikke skal ta stilling til om karakteren din er riktig i forhold til det faglige nivået ditt.

Her er eksempler på regler som skal være overholdt:

- Faglærer skal beskrive hva du kan i forhold til kompetansemålene i læreplanen for faget
- Vurdering i orden og oppførsel skal ikke være blandet sammen med vurdering i det enkelte faget

Dersom Fylkesmannen kommer til at reglene som gjelder for karaktersetting ikke er fulgt, eller at det er tvil om at reglene er fulgt, opphever Fylkesmannen karakteren din. Saken blir da sendt tilbake til skolen hvor rektor og faglærer skal gjøre en ny vurdering. Rektor setter deretter endelig karakter.

Du bør være klar over at oppheving av karakteren ikke nødvendigvis fører til at du får en bedre karakter. Når rektor og faglærer foretar en ny vurdering, kan rektor bestemme om karakteren skal endres eller bli stående. Den nye avgjørelsen skal begrunnes. Du kan ikke klage på den endelige karakteren.

Hva skjer hvis jeg klager på karakter i orden og oppførsel?

Hvis du klager på karakteren din i orden og oppførsel skal både kontaktlærer og rektor skrive en uttalelse.

Dette skal rektor legge ved klagen din når den sendes til Fylkesmannen:

- en fyldig begrunnelse for karakteren
- en oversikt over hvilke tiltak skolen har satt i verk for å bedre på forholdene
- opplysninger om tidligere karakterer du har fått i orden og oppførsel
- opplysninger som viser at du og foreldrene dine har mottatt skriftlig varsel om faren for at ordens- og/eller oppførselskarakteren kan bli en annen karakter enn God
- papirer som viser hvordan skolen har behandlet saken, eventuell korrespondanse med hjemmet, og annen relevant dokumentasjon
- kopi av ordensreglementet på skolen

Du eller foreldrene dine skal ha kopi av det som sendes Fylkesmannen.

Hvis Fylkesmannen kommer til at det er grunnlag for å gjøre om vedtaket, er det Fylkesmannen, og ikke rektor, som setter ny karakter. Den nye karakteren vil bli fastsatt på grunnlag av de opplysningene som foreligger. Fylkesmannens avgjørelse er endelig.

Hva skjer hvis jeg klager på skriftlig eksamen?

Hvis du klager på karakter etter skriftlig eksamen, skal rektor sørge for at du får se besvarelsen din og få vite retningslinjer for sensuren. Deretter skal noen som ikke har sensurert besvarelsen din tidligere se på den på nytt. Disse skal ikke jobbe ved den skolen du går på. De som får denne jobben sitter i det som kalles klagenemnd, og er ei nemnd som består av 3 personer.

Klagenemnda skal ta stilling til om karakteren du har fått er urimelig. Hvis nemnda kommer til at karakteren er urimelig, skal det settes ny karakter. Hvis karakteren blir endret, blir den vanligvis satt opp. Du bør være klar over at det hender at karakterer blir satt ned etter klagebehandlingen.

Hva skjer hvis jeg klager på muntlig eksamen?

Ved muntlig eksamen kan du bare klage på formelle feil. Feilene må da være slik at de kan ha hatt betydning for karakteren du fikk.

Sensor, faglærer og rektor uttaler seg, og sender uttalelsene til Fylkesmannen. Kopi skal sendes til deg eller foreldrene dine. Dersom du får medhold i klagen, annullerer Fylkesmannen karakteren din.

Hvis du ønsker det, kan det holdes ny eksamen for deg. Da trekkes det på nytt hvilket fag du kommer opp i. Forberedelsestiden er den samme som ved ordinær eksamen.